

ת"פ 24389/10/16 - מדינת ישראל נגד אנטון פרוס

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט אברהם רובין
ת"פ 24389-10-16 מדינת ישראל נ' פרוס(עציר)
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
אנטון פרוס
הנאשם

גזר דין

1. בלילה שבין 9.10.16 ל-10.10.16 נהג הנאשם ברכבו בכביש מספר 1, מביתו של חברו בראשון לציון לכיוון ירושלים, זאת למרות שרישיונו נפסל חודשים ספורים קודם לכן על-ידי בית המשפט בגין עבירה של נהיגה בשכרות. קודם לתחילת הנהיגה שתה הנאשם בבית החבר שלושה בקבוקי בירה וכן צרך סם מסוג קנביס (שניים - שלושה ראשים באמצעות באנג). חרף העובדה שהחבר הציע לנאשם להמתין בביתו עד לחלוף "הסטלה", כלשון החבר, ולמרות שלפי התרשמות החבר הנאשם היה "עייף גמור", החליט הנאשם לעלות על רכבו ולנהוג לכיוון ירושלים. אין פלא שהנסיעה הסתיימה באסון קשה בו נהרגו אביעד אלמלם ז"ל - בן 19 במותו, ואלישבע חדד ז"ל - בת 21 במותה. כן נפצעה קשה בתאונה אסנת חדד, אחותה של אלישבע ז"ל, ומאוחר יותר בבית החולים נכרתה רגלה מעל הברך.

2. נסיבות התאונה פורטו בהכרעת הדין. הנאשם נהג תחת השפעת אלכוהול וסמים, ולא שמר על מרחק מרכב פיאט שנסע לפניו. בשלב מסוים האט רכב הפיאט את נסיעתו כיוון שהבחין ברכב המנוחים עומד בשול הדרך השמאלי, בצמוד לגדר הבטון המפרידה בין הנהגים המובילים לירושלים לבין הנהגים המובילים לתל-אביב. הנאשם, שהיה כאמור תחת השפעת סמים ואלכוהול, לא הספיק לבלום את רכבו. הוא פגע מאחור ברכב הפיאט אשר נהדף לעבר המנוחים שעמדו ליד רכבם בשול השמאלי של הדרך. רכב הפיאט פגע במנוחים ובנוסעים נוספים שהיו מחוץ לרכב המנוחים, וכתוצאה מכך נהרגו שני המנוחים, נפצעה אסנת חדד וכן נפצעו באורח לא חמור נוסעת נוספת מבין נוסעי רכב המנוחים וכן נהג רכב הפיאט. משהגיעו שוטרים למקום התאונה מסר להם הנאשם כי ברכב נהג חבר אחר שלו בשם ארקדי. במקביל התקשר הנאשם לאותו ארקדי וביקש ממנו להגיע למקום התאונה.

על יסוד העובדות הללו, הורשע הנאשם, לאחר ניהול משפט, בעבירות שלהלן: שתי עבירות של הריגה - סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); עבירה של גרימת חבלה חמורה - סעיף 333 לחוק העונשין; שתי עבירות של פציעה - סעיף 334 לחוק העונשין; עבירה של נהיגה בשכרות - סעיף 62(3) בצירוף 64ב(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"); עבירה של נהיגה תחת השפעה - סעיף 26(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961; עבירה של שיבוש מהלכי משפט - סעיף 244 לחוק העונשין; שלוש עבירות של גרימת נזק לאדם או לרכוש - סעיף 21(ב)(2) בצירוף סעיף 62 לפקודת התעבורה; עבירה של נהיגה בזמן פסילה - סעיף 67 לפקודת התעבורה.

ראיות המאשימה לעונש

3.

המאשימה הגישה לבית המשפט את רישומו הפלילי של הנאשם וכן את רישומו הפלילי בתחום עבירות התעבורה (תע/1, תע/2). בהמשך לכך הגישה המאשימה פסק דין שניתן בעניינו של הנאשם בת"פ 53053-11-14, וכן פסק דין שניתן בעניינו של הנאשם בתיק תעבורה ת"ע 7772-01-16. בנוסף הגישה המאשימה תסקיר נפגעת עבירה בעניינה של אסנת חדד, ושני תסקירי נפגעי עבירות המתה אשר נערכו בנוגע למשפחות המנוחים. בנוסף, העיד בבית המשפט אביו של המנוח אביעד אלמלם ז"ל. בעדותו הסביר אביו של המנוח את אשר עבר על משפחתו בתקופה שחלפה מאז התאונה. לדבריו המשפחה חווה יום יום את מות המנוח. מנקודת ראותה של המשפחה מותו של המנוח נגרם במזיד על-ידי הנאשם, אשר ביודעין נהג ברכב בשעה שהיה נתון להשפעת אלכוהול וסמים. אביו של המנוח תיאר את ההתמודדות הקשה של אחיו הצעירים של המנוח עם דבר מותו בתאונה. אביו של המנוח התייחס בעדותו גם למצבה של משפחת המנוחה, אותה הוא מכיר מקרוב לנוכח העובדה שאימהותיהם של שני המנוחים הן אחיות. אביו של המנוח ציין כי משפחת המנוחה מתקשה מאוד להתמודד עם דבר מותה של המנוחה אשר פגע במשפחה קשות בכל היבט שהוא, מה גם שמשפחת המנוחה נאלצת להתמודד גם עם פציעתה של אחות המנוחה באותה תאונה.

ראיות הנאשם לעונש

4.

מטעם הנאשם העידו אמו ובן זוגה, אשר גידל יחד עמה את הנאשם מגיל 12, כך שלמעשה הוא אביו. בראשית העדות ביקשו האם והאב להשתתף בצערן של משפחות המנוחים. אמו של הנאשם סיפרה כי משפחת הנאשם עלתה לארץ כשהנאשם היה בן 13 בלבד. האם והאב - מנהלת מעבדה ורופא במקצועם - נאלצו עם עלייתם ארצה להשקיע זמן רב בעבודתם, בעוד הנאשם התמודד עם אתגר ההיקלטות בארץ בגיל ההתבגרות. לדברי האם התבגרותו של הנאשם הייתה קשה בשל קשיי השפה ובשל היעדר חברים בבית הספר. בגיל 18 החל הנאשם לעבוד ולדבריה מאז הוא עובד ולומד ללא הפסקה. בהמשך הדרך השתלב הנאשם בעבודה בהייטק, התחתן ונולדו לו שתי בנות. לדברי האם סמוך לאירוע התאונה עבר הנאשם תהליך של פרידה וגירושין מאשתו, דבר שהשפיע עליו באופן קשה ביותר. האם תיארה בעדותה את הקושי הגדול של בנות הנאשם להתמודד עם מעצרו ועם ההליך המשפטי. אמו של הנאשם הוסיפה ותיארה גם את הקשיים שהיו מנת חלקו של הנאשם בחודשים הראשונים של מעצרו, עת היה נתון להשגחה צמודה מחשש שיפגע בעצמו. אמו של הנאשם תיארה כי לאחר התקופה הראשונה של המעצר החל הנאשם בהליך של גמילה ושיקום, ולדבריה היא רואה שיפור גדול בגישתו של הנאשם לחיים. בסיום עדותה ביקשה האם שבית המשפט ייתן הזדמנות לנאשם, וכן היא ביקשה סליחה על כך שבנה היה קשור לתאונה הטרגית. אביו של הנאשם הדגיש בעדותו את השינוי הגדול שחל בנאשם מאז נעצר. אביו של הנאשם גם תיאר את הבעיות הרפואיות מהן סובלת אמו של הנאשם מאז מעצרו, וכן את הקשיים מהם סובל אחיו של הנאשם עקב מעצרו של הנאשם. גם אביו של הנאשם ביקש שבית המשפט ייתן הזדמנות לנאשם כדי שיוכל ל"חזור לחיים" כלשונו.

תסקיר שירות המבחן

5.

בתסקיר שירות המבחן מתוארים קשייו של הנאשם לאחר עלייתו ארצה, בגינם החל הנאשם לצרוך אלכוהול וסמים בגיל 15-16, וכן לעבור על החוק. שירות המבחן מציין בתסקיר כי לחובתו של הנאשם שלוש הרשעות קודמות בגין עבירות אלימות ונהיגה פוחזת מהשנים 2001-2012, וכי הנאשם נשפט בבית המשפט לנוער בגין עבירות סמים ונדון למאסר על תנאי וקנס. כמו כן מציין שירות המבחן כי לנאשם הרשעות קודמות בתחום התעבורתי. נעמוד על פרטי הרשעות אלה בהמשך.

לדברי שירות המבחן הנאשם נוטל על עצמו אחריות לביצוע העבירות בהן הורשע, ומתחרט על התנהגותו הפסולה. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כיצד בתחילת ההליך המשפטי הוא נטה להשליך על אחרים את האחריות לעבירות שביצע, וכיצד כיום הוא מבין שברקע הדברים עומדים דפוסי התנהגות ילדותיים ואימפולסיביים הקיימים באישיותו. הנאשם גילה בשיחותיו עם שירות המבחן אמפטיה לכאבן ומצוקתן של משפחות המנוחים. לגבי השימוש בסמים ואלכוהול מציין שירות המבחן כי הנאשם מסר כי הרבה לצרוך סמים מסוגים שונים, וכי ניסיונות גמילה עצמאיים שעשה לא צלחו.

ממידע שהתקבל מגורמי הטיפול בבית המעצר עולה כי במהלך מעצרו שולב הנאשם בפרויקט שיקום לגמילה מסמים, והוא גם משמש כעוזר הוראה בכלא.

שירות המבחן מציין כי הנאשם הופנה אליו כבר בשנת 2016 לצורך גיבוש תכנית של"צ בגין עבירות שביצע בשנת 2012. באותה תקופה שירות המבחן מצא את הנאשם כבלתי מתאים לביצוע של"צ, זאת על רקע הקושי של הנאשם לקחת אחריות על העבירות שביצע, ולנוכח העובדה ששלל שימוש לרעה בסמים או אלכוהול, וסירב לבחון הליך טיפולי בהקשר זה. לאור זאת, בסופו של דבר ריצה הנאשם באותו עניין עונש מאסר של 45 יום.

לסיכום, שירות המבחן סבור שתקופת מעצרו של הנאשם בגין התיק הנוכחי תרמה להתבוננות מעמיקה יותר מצדו בדפוסים שהביאו למעורבותו בעבירות שבהן הורשע. שירות המבחן מצא כי קיימים גורמי סיכון להישנות עבירות כתוצאה מהקשיים הבין אישיים של הנאשם, הקושי שלו לוויסות דחפים והקושי שלו בעבר לשתף פעולה עם שירות המבחן. מאידך התרשם שירות המבחן מגורמים המלמדים על סיכוי לשיקום, בהם יכולותיו הגבוהות של הנאשם בתחום התעסוקה, קבלת האחריות שלו על העבירות שביצע והמוטיבציה שלו להשתקם.

בסיכומם של דברים ממליץ שירות המבחן על שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית של שב"ס, זאת במסגרת ענישה בעלת גבולות ברורים על רקע התוצאות הקשות של העבירות שביצע.

6. תסקירי נפגעי העבירה

הוגשו שלושה תסקירי עבירה; שני תסקירים בעניין של משפחות המנוחים ותסקיר אחד בעניינה של אסנת חדד - אחותה של אלישבע חדד ז"ל - שנפצעה בתאונה. מטבע הדברים תוכן התסקירים לא יפורט אלא בקצרה.

בעניינה של משפחת חדד התרשמה עורכת התסקיר מהקשיים של המשפחה להתמודד עם האבדן ועם פציעתה של בת המשפחה, הכול כמפורט בעיקר בעמ' 11 לתסקיר. עורכת התסקיר ממליצה שבמסגרת העונש שיוטל

על הנאשם ייכלל מרכיב של פיצוי כספי למשפחה, שיהווה עבודה הכרה באובדן הנורה.

אף בעניינה של משפחת אלמלם התרשמה עורכת התסקיר כי מותו של המנוח ניפץ באחת את שגרת חייה של משפחתו. בתסקיר מתוארים קשיים רבים עימם מתמודדים בני משפחת המנוח. גם תסקיר זה מסתיים בהמלצה לחייב את הנאשם בפיצוי כספי למשפחת המנוח. התסקיר בעניינה של אסנת חדד שנפצעה בתאונה מתאר את הקושי שלה בהתמודדות עם נכותה הפיזית ועם תהליך השיקום המורכב הנגזר ממנה. לדברי עורכת התסקיר הפגיעה בתאונה פגעה קשות בקריירה המקצועית של אסנת בתחום האופנה והעיצוב. לסיכום מצינת עורכת התסקיר, כי מדובר בצעירה שעברה אירוע טראומתי קשה אשר יש לו השלכות קשות על כל היבט בחייה, הן מבחינה משפחתית והן מבחינה מקצועית, הן מבחינה גופנית והן מבחינה נפשית. עורכת התסקיר ממליצה לחייב את הנאשם בפיצוי כספי אשר ישמש את נפגעת העבירה לצורך שיקומה.

7. טיעוני המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את התוצאות הקשות של התאונה, במסגרתה קופחו חייהם של צעיר וצעירה שכל עתידם היה לפנייהם, ונגרמה נכות קשה לצעירה נוספת. כמו כן עמדה ב"כ המאשימה בטיעוניה על הפסול הרב שנפל במעשי הנאשם, אשר למרות עברו הפלילי הרלוונטי נהג ברכבו בזמן פסילה לאחר שהשתמש בסמים וצרך אלכוהול, אף שחברו הציע לו להמתין בביתו זמן מה עד שיצא לדרכו. בנסיבות אלה הדגישה ב"כ המאשימה את הצורך בהטלת עונש אשר בראש ובראשונה ירתיע אישית את הנאשם מלבצע עבירות נוספות, וכן עונש שיהיה בו מסר מרתיע לציבור כולו. ב"כ המאשימה טענה שבהמשך לקביעה בהכרעת הדין לפיה מנגנון התרחשות התאונה לא היה חריג במיוחד, יש לקבוע כי אחריותו של הנאשם לתאונה מלאה ובלעדית. לעניין הענישה הנוהגת הציגה ב"כ המאשימה מספר פסקי דין שבהם נגזרו על נאשמים שהורשעו בעבירות הריגה אגב תאונות דרכים שנגרמו בשל שימוש באלכוהול ובסמים, עונשים של שש עד שמונה שנות מאסר. ב"כ המאשימה טענה כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על שבע עד 12 שנות מאסר, זאת לנוכח הנסיבות החמורות הקשורות בביצוע העבירות. ב"כ המאשימה הדגישה כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ולפיכך הוא איננו זכאי להקלה בעונש בהקשר זה. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי אין באמור בתסקיר שירות המבחן כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום. בסיכומם של דברים טענה ב"כ המאשימה, כי הכתרת האירוע שבו עסקין כ"תאונה" חוטאת למהות הדברים, שכן לנוכח הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נראה שהאירוע הטרי היה צפוי לחלוטין וכמעט ודאי. אשר על כן טענה ב"כ המאשימה, כי יש להטיל על הנאשם עונש של עשר שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס, פסילת רישיון נהיגה לצמיתות וכן לחייב את הנאשם לפצות את נפגעי העבירה. כמו כן טענה ב"כ המאשימה, כי יש להפעיל פסילה על תנאי והתחייבות להימנע מעבירה שניגזרו בהליך קודם.

8. טענות ב"כ הנאשם

בפתח דבריו ביקש ב"כ הנאשם להשתתף בצערן של משפחות נפגעי העבירה. ב"כ הנאשם טען כי בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בכך שהתוצאה הטרגית של התאונה הינה בחלקה פרי של צירוף מקרים טרי ומזעזע. לדבריו, על-פי הכרעת הדין מדובר בתאונת שרשרת כאשר הנאשם היה

האחרון בשרשרת, ו: "מדובר באירוע אחד שהתרחש תוך שניות ומבחינת גודל אשמת הנאשם אין הבדל אם מדובר בהרוג אחד או בשני הרוגים, שכן מדובר באותה תאונה של ממש ובאימפקט אחד" (עמ' 484 שורות 9-11). ב"כ הנאשם טען, כי מבחינת חומרת העבירה יש להבחין בין תיקי הריגה שהם לא תוצאה של תאונת דרכים, אלא תוצאה של תקיפה למשל, לבין תיקים שהם תוצאה של תאונת דרכים. כן טען ב"כ הנאשם שיש להבחין בין תאונת דרכים שגרם אדם בשעה שביצע עבירה חמורה, כגון חציית צומת באור אדום, לבין תאונת הדרכים שלפניו, אשר לפי הכרעת הדין נגרמה עקב אי שמירת מרחק מצד הנאשם. ב"כ הנאשם טען כי יש להביא בחשבון גם את העובדה שרכב המנוחים הועמד עובר לתאונה בשול השמאלי של הדרך. ב"כ הנאשם הדגיש כי אין מקום להחמיר בעונשו של הנאשם לנוכח העובדה שניהל את ההליך עד תומו, ואכן בית המשפט הבהיר בעניין זה כבר במהלך הדיון כי ניהול המשפט לא יהווה שיקול להחמרה בעונש. לעניין הענישה הנוהגת הגיש ב"כ הנאשם מספר רב יחסית של גזרי דין, בצירוף טבלה מאירת עיניים המסכמת את העונשים שנגזרו באותם גזרי דין. לדברי ב"כ הנאשם פסקי הדין מלמדים כי העונשים שנגזרו במקרים דומים נעים סביב שש שנות מאסר. אשר על כן טען ב"כ הנאשם כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על ארבע עד שמונה שנות מאסר. לעניין הנזק שנגרם בתאונה טען ב"כ הנאשם כי יש להביא בחשבון שנזקים דוגמת הנזקים שפורטו בתסקירי נפגעי העבירה כבר נלקחו בחשבון במסגרת מתחמי הענישה שנקבעו בפסקי הדין שהוצגו לשם הוכחת הענישה הנוהגת. ב"כ הנאשם טען כי לנוכח האמור בתסקיר שירות המבחן יש לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, זאת לנוכח תהליכי השיקום שעבר ועובר הנאשם במסגרת מעצרו. ב"כ הנאשם ביקש שבית המשפט ייתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות של הנאשם, על רקע קשיי הקליטה שלו בארץ, כמתואר על-ידי הורי הנאשם ועל-ידי הנאשם עצמו. ב"כ הנאשם טען כי עברו הפלילי של הנאשם ברובו ישן, וכי עד היום לא נזקפו לחובת הנאשם עבירות של נהיגה בזמן פסילה או עבירות שעניינן תאונות דרכים. ב"כ הנאשם הדגיש את העובדה שלמרות נסיבותיו האישיות של הנאשם הוא הצליח לנהל עד לתאונה חיי משפחה וקריירה מקצועית תקינים. ב"כ הנאשם לא חלק על כך שראוי להטיל על הנאשם עונש של פסילת רישיון הנהיגה לתקופה משמעותית, אך לטענתו אין להורות על פסילה לצמיתות, זאת כדי להותיר לנאשם פתח להתפרנס לאחר שיסיים לרצות את עונשו. לעניין הקנס והחיוב בפיצויים ביקש ב"כ הנאשם כי בית המשפט יביא בחשבון שבעניינה של התאונה מתנהלים הליכים אזרחיים.

9. דברי הנאשם

בתום שמיעת הטיעונים לעונש מסר גם הנאשם את דבריו. בפתח דבריו הדגיש הנאשם עד כמה הוא משתתף בצער משפחות נפגעי העבירה. לדברי הנאשם מאז האירוע אין לו מנוחה והוא כבר לא יחזור להיות אותו אדם שהיה לפני התאונה. הנאשם תיאר בדבריו את הקשיים שהיו מנת חלקו בתחילת מעצרו, עת שהה בתא השגחה מחשש שיפגע בעצמו. בהמשך דבריו תיאר הנאשם את תהליך השיקום שהוא עבר בכלא בזמן תקופת מעצרו. הנאשם הדגיש כי עובר לביצוע העבירות הוא עבר תקופה קשה על רקע יחסיו עם אשתו, דבר שגרם לו לצרוך סמים ואלכוהול מתוך חוסר יכולת להתמודד עם המציאות הקשה. לדברי הנאשם לתובנות אלו הוא הגיע במהלך הטיפול שעבר בכלא. הנאשם הביע את צערו העמוק על הסבל שנגרם לבני משפחתו עקב מעשיו. הנאשם מדגיש בהקשר זה כי במהלך הטיפול השיקומי בכלא הוא הגיע להכרה לפיה בעבר הוא לא ידע להתמודד עם מציאות החיים ותמיד ניסה

לברוח ולהאשים מישהו אחר בכאביו. בסיום דבריו ביקש הנאשם כי בית המשפט ישאיר לו פתח של תקווה - אור בקצה המנהרה כלשונו - כך שבתום ריצוי העונש הוא יוכל לתקן את חייו ואת חיי בני משפחתו.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

הערכים המוגנים 10.

הנאשם הורשע, בין היתר בעבירות של הריגה, גרימת חבלה חמורה ופציעה. עבירות אלה מגינות על הערך שעניינו שלום חייו וגופו של אדם. העבירות הנוספות בהן הורשע הנאשם - נהיגה בשכרות, נהיגה תחת השפעה וגרם נזק לאדם או לרכוש - נועדו אף הן להגן על הערך של שלמות הגוף, זאת יחד עם ערכים נוספים של מניעת סכנה למשתמשי הדרך ושמירה על רכושם של משתמשי הדרך. הערך שעניינו הגנה על שלום חייו של אדם הוא הערך הנעלה ביותר במדרג הערכים המוגנים על ידי האיסורים הפליליים. הפגיעה שפגע הנאשם בערך מוגן זה קשה ביותר. במעשיו גילה הנאשם חוסר אחריות משווע, אשר מבטא זלזול מוחלט בערך השמירה על חיי אדם. הנאשם צרך אלכוהול וסמים גם יחד, בכמויות לא מבוטלות, ויצא לדרכו כשהוא נתון להשפעתם של אלו. הנזק לו גרם הנאשם קיצוני בחומרתו. במעשיו הוא גרם למותם של שני בני אדם, אשר כל אחד מהם הוא בבחינת עולם ומלואו. הנאשם אף גרם לפציעתה הקשה של מעורבת נוספת, ובכך שינה לעד את מסלול חייה. לנוכח אובדן חיי האדם והפגיעה בשלמות גופם של נפגעי העבירה, דומה כי אין מקום להרחיב את הדיבור לגבי הערכים המוגנים הפחות חשובים, אם כי החשובים לכשעצמם, בהם פגע הנאשם עת ביצע את העבירות הנוספות בהן הוא הורשע. הנאשם שיבש מהלכי משפט ובכך הוא פגע בערכים של גילוי האמת ושלטון החוק, הוא נהג בפסילה ובכך פגע בערך של חשיבות הציות לצווי בתי המשפט, והוא גרם נזק לרכוש ובכך פגע בערך של השמירה על הקניין.

מדיניות הענישה הנוהגת 11.

בפסיקת בית המשפט העליון ניכרת מגמה של החמרה בענישתם של מי שגרמו לתאונות דרכים קטלניות עקב נהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים. עמדה על כך כב' השופטת (כתוארה אז) א' חיות בעניין **ברכה**:

"תאונות דרכים מרובות נפגעים הפכו חזון נפרץ במקומותינו ועל בית המשפט לתרום בענישה מחמירה את תרומתו לצמצום מימדיה של מציאות נוראה זו (ראו ע"פ 5167/05 מג'דוב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 ([פורסם בנבו], 10.10.2005). בייחוד משהוכח כי התאונה הקטלנית אירעה בשל היות הנהג במצב של שכרות (ראו: ע"פ 5002/94 בן איסק נ' מדינת ישראל, פ"ד מט (4) 151, 165 (1995)). במקרים אלה, על

בית המשפט להעביר מסר חד וברור כי מי שנוהג בהשפעת חומרים משכרים ומביא במעשיו למותו של אדם - ובמקרים החמורים במיוחד כבענייננו למותם של מספר אנשים - צפוי לעונש מאסר כבד ומשמעותי"
(ע"פ 4748/08 ברכה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.10.11)).

באותו עניין עמד כב' המשנה לנשיאה א' רובינשטיין על כך שנהיגה תחת השפעת סמים ואלכוהול כמוה כגרירת אסון ידוע מראש:

"בדיוק מצב זה, של נסיבות שבהן "כמעט" מוכתב האסון מראש, מחייב ענישה מחמירה ביותר, הן כאשר מדובר בתיקי נהיגה בשכרות וסמים "גרידא", והן ובמיוחד בתיקים שבהם קרו תוצאות קשות, כמו בענייננו, והעבירה המרכזית היא הריגה.

.....

רף הענישה בעבירות הריגה בתאונות דרכים, שלא היה גבוה, הלך ועלה בשנים האחרונות..... אודה ולא אבוש, כי ככל שחולפות השנים ומתרבים התיקים, חש אני כי יש להחמיר בענישה במי שנוטל הגה בשכרות וקיפד חיי זולתו, למען יראו וייראו." (שם).

עם זאת, בע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.15), עמד בית המשפט על כך ש: "... בעבירות של נהיגה בשכרות שגרמו לתוצאה קטלנית קיים מנעד רחב של עונשים, בהתאם לנסיבות העבירה, תוצאות התאונה, ונסיבותיו האישיות של הנהג העבריין".

נסקור להלן גזרי דין שונים שניתנו במקרים קרובים לענייננו.

בעניין גרידיש הנ"ל נדון מקרה הדומה בנסיבותיו לענייננו. גרידיש הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות של הריגה, פציעה, ונהיגה בשכרות. על פי האמור בהכרעת הדין, גרידיש נהג ברכב משא בהיותו שיכור, ובעת שבגופו היה תוצר חילוף של סם מסוג חשיש. תוך כדי הנסיעה התקרב גרידיש לרכב שנסע לפניו, פגע בו והסיט אותו לכיוון הנתיב הנגדי, שם פגעה בו משאית. כתוצאה מהתאונה נהרגו שניים ונפצעו שניים נוספים. בית המשפט המחוזי גזר על גרידיש 8 שנות מאסר. ערעורו של גרידיש על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 4107/16 מאור כהן נ' מדינת ישראל (22.2.17), נגזר על נאשם שהורשע בשתי עבירות הריגה לאחר שנהג במשאית תחת השפעת קנביס ופגע מאחור ברכב שהאט את נסיעתו, עונש של שמונה וחצי שנות מאסר בפועל. נציין כי במקרה זה העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם על 7 עד 11 שנות מאסר.

בע"פ 2002/18 נור אל סאנע נ' מדינת ישראל (20.3.19), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של הריגה ובעבירה של חבלה חמורה, לאחר שבמהלך ניסיון בריחה מניידת משטרה הוא חצה צומת באור אדום וגרם לתאונה בה נהרגו שניים ונפצע אדם נוסף. הנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי עד לתאונה ועברו היה נקי. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 6 וחצי שנות

מאסר. ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון נדחה, תוך שבית המשפט ציין כי העונש חמור אך הולם את חומרת המעשים ואת התוצאות הקשות שלהם.

בע"פ 7886/17 מנו נ' **מדינת ישראל** (17.6.18), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע בעבירת הריגה ובעבירה של נהיגה בשכרות, לאחר שבהיותו שיכור הוא נהג ברכבו במהירות מופרזת וגרם למותו של אחד מנוסעי הרכב. יצוין כי בגופו של הנאשם נמצא תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם העונש ההולם על 4 עד 10 שנות מאסר, וגזר על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר. ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון נדחה בהמלצת בית המשפט.

בע"פ 2247/10 ימיני נ' **מדינת ישראל** (12.1.11), נדון עניינו של מי שהורשע בין היתר בעבירות של הריגה ושל הפקרה לאחר פגיעה, ונקבע בין היתר כי:

"רף הענישה המקובל (בהתייחס לעונש מאסר בפועל) בגין עבירת הריגה בתאונת דרכים, תחת השפעת אלכוהול, לעתים בנסיבות חמורות ובצירוף עבירות חמורות (כגון חטיפה), לעתים כאשר תוצאות התאונה אף קשות מהמקרה דנן, ולעתים בצירוף עבירה של הפקרה לאחר פגיעה, נע בין 2.5 שנים לבין 9.5 שנות מאסר בפועל.

בסופו של דבר נגזר על הנאשם בעניין **ימיני** עונש של 14 שנות מאסר, תוך שבית המשפט ציין שם כי:

"אציין כי אף בעונש הכולל של 14 שנות מאסר בפועל יש החמרה רבתי של רף הענישה הנוהג, ויש להניח כי פסק דין זה יהווה נדבך להעלאה הדרגתית של רף הענישה, במסגרת המלחמה הכוללת בתאונות הדרכים."
(שם, בפסקה 88 לפסק הדין).

בע"פ 1894/14 צ'אקול נ' **מדינת ישראל** (13.1.15), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של הריגה, חבלה חמורה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם העונש ההולם על 4 עד 10.5 שנות מאסר, וגזר על הנאשם עונש של 8.5 שנות מאסר. ערעורו של הנאשם נדחה.

לעומת פסקי דין אלה, הגיש ב"כ הנאשם קובץ פסיקה המלמדת על עונשים קלים יותר שנגזרו על מי שהורשעו בהריגה. יצוין כי חלק מפסקי הדין ניתן לפני חקיקת תיקון 113 לחוק העונשין.

בע"פ 2842/10 קלדרון נ' **מדינת ישראל** (23.1.12), נדון עניינו של נאשם צעיר ללא עבר פלילי, שהורשע בעבירות של הריגה, גרימת חבלה של ממש, חציית צומת ברמזור אדום, נהיגה תחת השפעת אלכוהול ונהיגה כשבגופו תוצרי חילוף של סם מסוכן. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה, ואילו ערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל, ובית המשפט העליון

העמיד את עונשו של הנאשם על 5.5 שנות מאסר.

בע"פ 6903/09 **אבו נצירה נ' מדינת ישראל** (28.10.10), נדון עניינו של נאשם - נהג הסעות במקצועו - אשר הורשע בעבירות של הריגה, נהיגה תחת שכרות, שימוש בסם מסוכן, נהיגה בזמן פסילה ואי ציות לתמרוק, לאחר שנהג תחת השפעת סם וגרם למותו של הולך רגל אשר חצה כביש רחב שלא במעבר חצייה. בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של הנאשם על 6 שנות מאסר. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של הנאשם על חומרת העונש והעמיד את העונש על 5 שנות מאסר, זאת לנוכח העובדה שהנאשם עבר בהצלחה הליך טיפולי לגמילה מסמים בזמן שהותו בבית הסוהר.

בע"פ 3214/13 **קלשניקוב נ' מדינת ישראל** (2.10.14), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של הריגה ונהיגה תחת השפעת משקה משכר. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 52 חודשי מאסר. בית המשפט העליון התרשם מחרטתו של הנאשם וממאמצי השיקום שעשה בין כתלי הכלא, אך ערעורו על קולת העונש נדחה.

בע"פ 4441/13 **פלונית נ' מדינת ישראל** (14.8.14), נדון עניינה של נאשמת אשר הורשעה, על יסוד הודאתה במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של הריגה וגרימת חבלה חמורה (שתי עבירות), לאחר שנהגה תחת השפעת משקה משכר וגרמה למותו של אדם ולפציעת שניים אחרים. על רקע העובדה שהנאשמת סבלה מנכות בשיעור של 100%, ועל רקע עברה הנקי נגזר על הנאשמת עונש של שנת מאסר אחת.

בע"פ 6261/05 **אמר נ' מדינת ישראל** (9.3.06), נדון עניינו של נאשם אשר הודה במסגרת הסדר טיעון כי נסע ברכבו כאשר היה נתון להשפעת משקאות משכרים, נכנס לצומת בניגוד לאור אדום וגרם לתאונה בה נהרגה נוסעת במכוניתו ונפצע קשה נהג מונית. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של שתי שנות מאסר לאחר שנתן דעתו על השפעת התאונה על מצבו הנפשי של הנאשם, ועל העובדה שהנוסעת שנהרגה הייתה אמורה להינשא לאחיו של הנאשם. ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 1317/15 **עאיש נ' מדינת ישראל** (14.12.15), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע בעבירות של הריגה ונהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה, זאת לאחר שחצה אי תנועה בכביש סואן ובכך גרם לתאונה במסגרתה פגע רכב אחר ברכב הנאשם וגרם למותה של אחת הנוסעות בו. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות, זאת על רקע עברו הנקי, גילו ומצבו הרפואי. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם העונש ההולם על 30 חודשי מאסר עד 6 שנות מאסר, ובסופו של דבר חרג לקולא מהמתחם וגזר על הנאשם עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 7901/13 **סלוטה נ' מדינת ישראל** (9.6.15), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של הריגה, נהיגה בשכרות ונהיגה במהירות מופרזת, ונגזר עליו עונש של 6 שנות מאסר. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 2516/10 **מדינת ישראל נ' בלאל כבהא** (28.04.2011), נדון עניינו של נאשם שהורשע בהריגה, בנהיגה בשכרות בנהיגה בזמן פסילה ובעוד מספר עבירות נלוות. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של הנאשם על 6 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה לצמיתות.

בע"פ 3121/12 אהוד כדור נ' מדינת ישראל (24.04.2012), נדון עניינו של נאשם שהורשע בשלוש עבירות של הריגה לאחר שנהג בשכרות. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של הנאשם על 6.5 שנות מאסר בפועל.

12. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

מבין הנסיבות המפורטות בסעיף 40ט(א) לחוק העונשין, דומה כי הנסיבות הרלוונטיות ביותר לעניינו של הנאשם הן אלו שעניינן הנזק שיכול היה להיגרם ושנגרם בפועל כתוצאה מביצוע העבירה. הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה הוא אובדן חיי אדם ופגיעה בשלמות גופם של בני אדם. נזק צפוי זה התממש הלכה למעשה במלואו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם אובדן חיים, לא של אדם אחד כי אם של שני צעירים בראשית דרכם, שכל עתידם היה לפנייהם. ב"כ הנאשם טען כי העובדה שהנאשם גרם למותם של שני בני אדם היא במידה מסוימת תוצאה מקרית, שכן אותן עבירות שביצע הנאשם יכלו לגרום למותו של אדם אחד או לא לגרום למוות כלל. בכך אין כדי להצדיק הטלת עונש זה על מי שהרג אדם אחד לעומת מי שהרג שני בני אדם. סעיף 40ט(א)(3) לחוק העונשין מורנו לשקול לעת גזירת מתחם העונש ההולם את הנזק שיכול היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה. נזק פוטנציאלי זה הוא פועל יוצא של טיב המעשה שביצע העבריין, להבדיל מהתוצאה המעשית של מעשהו. אך בסעיף 40ט(א)(4) מורנו המחוקק לשקול גם את הנזק שנגרם בפועל, למרות שהתממשות הנזק בפועל איננה תלויה באופן בלעדי רק במעשהו של הנאשם. על כן, בקביעת מתחם העונש ההולם אתחשב לחומרה בריבוי ההרוגים והפצועים כתוצאה ממעשהו של הנאשם. במסגרת הערכת הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה נביא בחשבון גם את הנזק שנגרם למשפחות ההרוגים והפצועה, כמפורט בתסקירים שנערכו לגביהן. מפאת צנעת הפרט לא נרחיב בעניין זה. עם זאת נציין כי בתסקיר נפגע העבירה אשר מתייחס למשפחתה של אלישבע חדד ז"ל נאמר כי משפחת המנוחה הפכה ממשפחה מגובשת שביתה היה שוקק חיים ופתוח לכל, למשפחה שבה כל אחד מבני המשפחה מתמודד לבדו עם האובדן, כך שתחושה של בדידות מלווה את בני המשפחה. נזכיר כי משפחת המנוחה נאלצת להתמודד גם עם פציעתה הקשה של אסנת חדד באותה תאונה. האובדן והפציעה הובילו לקשיים בין אישיים בתוך המשפחה ואף גרמו לקשיים כלכליים. לגבי משפחת המנוח אביעד אלמלם ז"ל מציין התסקיר את החלק המרכזי שנטל המנוח בחיי המשפחה, ואת הקשיים שחוזה המשפחה עקב האובדן (ראו - עמ' 6 לתסקיר). לכך יש להוסיף את הדברים שמסר אביו של אביעד ז"ל בבית המשפט, בנוגע לקשיים שחווים בני המשפחה, במיוחד הצעירים שבהם, במהלך ההתמודדות עם תוצאות התאונה.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי יש להביא בחשבון את העובדה שמעשה אחד של הנאשם הוא שגרם למותם של ההרוגים ולפציעתם של הפצועים שנפגעו בתאונה. טענה זו מקובלת עלי, אך היא יכולה להועיל לנאשם באופן מוגבל בלבד. אין ספק שאם הנאשם היה גורם במספר מעשים נפרדים למותם של שניים ולפציעתם של שלושה הרי שהיה מקום לקבוע בעניינו מתחם עונש הולם שהיה חמור בהרבה מהמתחם שייקבע להלן בשים לב שבמעשה אחד גרם הנאשם שלפניי להתממשות הנזק הקונקרטי. ואולם אין בעובדה שהנזק נגרם כתוצאה ממעשה אחד כדי להצדיק הקלה בעונש.

אשר לנסיבות נוספות שקשורות בביצוע העבירה. המעשה שביצע הנאשם לא היה מתוכנן. הנאשם אחראי באופן בלעדי לביצוע העבירה, ברם במישור העונש יש לזקוף לזכותו את העובדה שעובר לתאונה

עמד רכב המנוחים בשול השמאלי של הדרך ולא בשול הימני שלה. כאמור בהכרעת הדין, אין בעובדה זו כדי להביא לזיכוי של הנאשם, ברם יש לה משמעות מסוימת לעניין העונש. יתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אינן רלוונטיות לענייננו.

13. לנוכח כל האמור אני מעמיד את מתחם העונש ההולם על 4 עד 10 שנות מאסר.

14. העונש המתאים

כאמור בתסקיר שירות המבחן, הנאשם קיבל אחריות על העבירה שביצע והביע חרטה על התנהגותו הפסולה. בראשית ההליך נטה הנאשם להשליך את האחריות לביצוע העבירה על אחרים, ברם כיום הנאשם מבין את הפסול שדבק במעשיו. דברים אלו קבלו ביטוי גם בדבריו האחרונים של הנאשם בבית המשפט, אשר עשו רושם אמין. עם זאת, הנאשם ניהל את משפטו עד תום, ולכן לא יוכל ליהנות מההקלה בעונש השמורה למי שבחרו ליטול אחריות מלאה על מעשיהם בדרך של הודאה באשמה במסגרת הסדר טיעון או בלעדיו.

במהלך התקופה הארוכה בה שהה הנאשם במעצר הוא עבר תהליך שיקומי אשר עד כה היה מוצלח. הנאשם מגלה מוטיבציה להמשיך בתהליך השיקום ולהערכת שירות המבחן הנאשם מסוגל להביא לשינוי באורחות חייו. נסיבה זו מצדיקה הקלה מסוימת בעונשו של הנאשם במטרה לעודד אותו להמשיך ולצעוד בדרך השיקום.

הנזק הצפוי לנאשם ולמשפחתו כתוצאה מהעונש שייגזר עליו איננו חורג מהנזק שצפוי להיגרם לנאשם אשר נגזר עליו עונש מאסר. על כן אין בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונש.

נסיבות חייו של הנאשם כפי שפורטו לעיל לא היו פשוטות. ההתמודדות של הנאשם והוריו עם קשיי הקליטה בארץ תרמו במידה מסוימת להתמכרותו לסמים ולאכזוהו, ולהתמכרות זו הייתה מצידה תרומה נכבדה לעבירות שביצע הנאשם. עם זאת, נסיבות חייו של הנאשם אינן חריגות באופן יוצא דופן, ועל כן לנסיבה זו תהיה השפעה מתונה על העונש המתאים.

עברו הפלילי של הנאשם מכביד. כפי שיפורט להלן, מדובר בעבר לא ישן אשר יש לו רלוונטיות ישירה להרשעה הנוכחית.

בת"פ (שלום ירושלים) 53053-11-14 הורשע הנאשם בעבירות של הפרעה לשוטר, מעשה פזיזות ורשלנות ונהיגה בשכרות, ודינו נגזר ביום 5.12.16 (תע/3). על פי האמור בגזר הדין, ביום 30.11.12 נהג הנאשם במהירות, כשהוא שיכור, בתוך הישוב מבשרת ציון, תוך מעבר מהיר בין נתיבים בלי לאותת. שני שוטרים שהבחינו בנאשם התקרבו אליו במכוניתם ואז סטה הנאשם והאיץ באופן שכמעט וגרם לתאונה. על הנאשם נגזר עונש של 45 ימי מאסר, 4 חודשי מאסר על תנאי (שאיננו בר הפעלה בתיק שלפניו), 4 חודשי פסילת רישיון ושמונה חודשי פסילת רישיון על תנאי.

מרישומי הפלילי של הנאשם (תע/1) עולה, כי בשנת 2006 הורשע הנאשם פעמיים, פעם בעבירה של הפרעה

לשוטר במילוי תפקידו, ופעם בעבירות של היזק לרכוש בזדון, איומים והעלבת עובד ציבור. בנוסף, בשנת 2002 נקבעה אשמתו של הנאשם בבית משפט לנוער בעבירות של החזקת סמים, תיווך בעסקי סמים וסחר בסמים. כמו כן, במסגרת אותו הליך הורשע הנאשם בעבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, תיווך בעסקי סמים והחזקת סכין.

מרישומי הפלילי של הנאשם בתחום התעבורה (תע/2), עולה כי ביום 15.6.16, קרי - ארבעה חודשים בלבד לפני ביצוע העבירות נושא כתב האישום הנוכחי, הורשע הנאשם בעבירה של נהיגה תחת השפעת סמים או משקאות משכרים (תע/4), ונגזר עליו עונש של קנס, 7 חודשי פסילת רישיון נהיגה ופסילה על תנאי.

העולה מהמקובץ הוא, שנהיגתו של הנאשם תחת השפעת סמים או אלכוהול לא הייתה בבחינת מעידה חד פעמית. יתר על כן, הנאשם הפגין זלזול בחוק בכך שחודשים ספורים בלבד לאחר שהורשע בנהיגה תחת השפעה הוא שב ונהג ברכב כשהוא נתון להשפעת סמים ואלכוהול, זאת למרות שרישיונו נפסל. זלזול זה, אשר בזו הפעם גרם לאסון קשה, מחייב הטלת עונש מרתיע על הנאשם, לבל ישוב לבצע עבירות.

15. אשר על כן, לאחר שנתתי דעתי לכל השיקולים האמורים, ובין היתר לעברו הפלילי של הנאשם ולנזק הקשה לו הוא גרם מחד, ולמאמציו של הנאשם להשתקם מאידך, אני גוזר על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. 7.5 (שבע וחצי) שנות מאסר בפועל. מתקופת המאסר יש לנכות את התקופה בה היה הנאשם עצור.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם בפועל אם תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא יבצע הנאשם אחת מהעבירות שלהלן בהן הורשע לפני - עבירה של הריגה, גרימת חבלה חמורה, פציעה, נהיגה בשכרות, נהיגה תחת השפעה.

ג. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 16 שנה מיום שחרורו של הנאשם מהכלא. מתקופה זו יש לנכות את התקופה בה היה הנאשם פסול מלהחזיק רישיון נהיגה בקשר עם התאונה בתיק זה.

ד. מופעל בזאת במצטבר עונש הפסילה על תנאי לתקופה של 6 חודשים אשר נגזר על הנאשם בתת"ע (תעבורה תל אביב) 7772-01-16.

ה. אני מורה על תשלום סכום ההתחייבות להימנע מביצוע עבירה בסך של 10,000 ₪, אשר הוטלה על הנאשם בתת"ע 7772-01-16. לנוכח זאת, ולנוכח הפיצויים שיפסקו לנפגעי העבירה לא יוטל קנס על הנאשם.

ו. הנאשם יפצה את משפחות המנוחים אלישבע חדד ז"ל ואביעד אלמלם ז"ל בסכום של 60,000 ₪ לכל משפחה. כן יפצה הנאשם את הגב' אסנת חדד בסכום של 25,000 ₪.

הודע לנאשם על זכותו לערער לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' ניסן תשע"ט, 14 אפריל 2019, בנוכחות הצדדים.